

بررسی رابطه مال اکلوژن با بیماری بتا تالاسمی ماژور

فاطمه شاهسوار^{۱*} (D.D.S.,M.S.)، محمد اسلامی^۲ (D.D.S.,M.S.)، محمد حسین فره‌وش^۳ (M.D.)،

چکیده

سابقه و هدف: بتا تالاسمی ماژور یک اختلال خونی است که به علت تولید ناکافی هموگلوبین کار آمد و نیز عدم تعادل و تجمع نامناسب زنجیره‌های گلوبینی سبب بروز علائم بالینی می‌شود. خون سازی در استخوان‌های صورت می‌تواند سبب بروز تغییرات در صورت شده و در اصطلاح صورت آن‌ها شبیه موش خرما می‌شود. خون سازی در استخوان ماگزیلا سبب برجستگی ماگزیلا شده، می‌تواند سبب بروز مال اکلوژن در این بیماران شود. در مورد وضعیت اکلوژن موجود در این بیماران اختلاف نظر وجود داشته و علیرغم شیوع بیماری بتا تالاسمی در کشور ما، مطالعات بسیار اندکی در مورد اختلالات اکلوژنی این بیماران صورت گرفته است. هدف این مطالعه بررسی فراوانی مال اکلوژن با استفاده از طبقه بندی WHO و Angle و نیز بررسی Overjet, Overbite, Crossbite, Openbite, Spacing, Crowding در بیماران بتا تالاسمی ماژور و مقایسه آن‌ها با گروه کنترل است.

مواد و روش‌ها: نوع مطالعه مقطعی (cross sectional) با انتخاب گروه کنترل بوده است. نمونه‌گیری تصادفی بوده و ۷۰ بیمار بتا تالاسمی ماژور در درمانگاه انجمن تالاسمی ایران (بالای ۱۴ سال) و ۷۰ فرد سالم (مراجعی به دانشکده و همراهان سالم بیماران) از نظر وضعیت اکلوژن مورد بررسی قرار گرفتند. دو گروه از نظر سن و جنس هم‌سو (match) شدند. محاسبات آماری با استفاده از آزمون‌های Chi-square و آنالیز واریانس صورت گرفت.

یافته‌ها: از نظر طبقه‌بندی WHO و Angle گروه بیمار به ترتیب بیش‌تر اکلوژن کلاس II و گروه ۲ (معادل آنومالی شدید) را نشان دادند. در گروه بیمار Overjet افزایش یافته و تنفس دهانی، بیشتر از گروه کنترل مشاهده شد. پس از انجام آزمون آماری، از نظر طبقه‌بندی WHO Angle، تنفس دهانی و Overjet تفاوت معنی‌داری بین گروه بیمار و کنترل دیده شد ($P < 0.05$) اما از نظر متغیرهای دیگر تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. در بررسی همبستگی بین متغیرهای WHO Angle و Overjet با میزان فریتین، تنها همبستگی بین طبقه بندی WHO با میزان فریتین دیده شد. همبستگی معنی‌داری بین WHO Angle و Overjet با طحال برداری دیده نشد.

نتیجه‌گیری: وجود انواع مال اکلوژن با شدت بیش‌تر در گروه بیمار ضرورت تشخیص به موقع و انجام درمان صحیح برای این بیماران را می‌رساند و در حال حاضر نشان دهنده نیاز این بیماران به اقدامات دندان پزشکی است. با توجه به افزایش طول عمر این بیماران لازم است که این بیماران مورد معاینات مداوم دندان پزشکی و گاهی جراحی فک قرار گیرند زیرا مال اکلوژن نه تنها فانکشن دهان و دندان‌ها را بلکه زیبایی را نیز تحت تاثیر قرار می‌دهد.

واژه‌های کلیدی: مال اکلوژن، بتا تالاسمی ماژور، طبقه بندی اکلوژن Angle، اورجت (overjet)، طبقه بندی مال اکلوژن WHO

مقدمه